

## Italijanski zrakoplovci ubili župnika.

O. F. D. Zubac poroča v »Novinah«: »Pred nekaj dnevi sem odšel s svojega mesta, da zamenjam tovarisa pri nekem sanitetnem oddelku, ki se je nahajal v najbližnjem kraju za bojno črto v malih, v naglici napravljenih barakah. Celi dan je tulil okoli nas ljut topniški boj, malo pred poldnevom so krožili nad nami italijanski zrakoplovi in metali bombe na naše barake, ki so bile na krovu označene z rdečim križem. Tu sem se nahajal z ranjenci, katere smo prenesli sem iz linije. Potreboval sem nekaj cerkvenih stvari in obiskal župnika. Ko grem od njega proč, začujem silen pok pri župnikovem stanovanju vik in krik, ljudje so bežali. Italijanski zrakoplovci so vrgli bombo. Skočil sem nazaj v župnišče in dobim dobrega duhovnika pred pragom hiše, ležečega v krvi. Bomba ga je zadela, boril se je s smrtjo. Mogel sem ga djati še v sveto poslednje olje, za par minut je bil mrtev...«

## Smrti je ušel.

Deseinik Franc Ungar, doma iz Št. Jurja ob juž. žel., piše:

Dne 31. oktobra sem bil v veliki smrtni nevarnosti. Polentar je namreč po noči z minkim metačem streljal na nas. Ena mina je ravno za meter pred menoj padla na tla in se je ob moji prstojanki razpočila. Jaz sem ravno pred petimi minutami na dotičnem mestu moštvo delil hrano. Imel bi se naprej nadaljevali in deliti ostalo hrano, toda v mojo lastno srečo sem prenehal ter se sebi napolnil šalo in odšel v svojo postojanko jest. Ko sem začel jesti, je mina eksplodirala ter okoli mene raztrgala vse na drobne kosce. Postojanko, ki je bila zraven, v kateri sem jedel, je razrušilo in mene zasulo, da nisem vedel, sem li živ ali mrtev. Toda Bog me je obvaroval, ostal sem zdrav in nepoškodovan, le malo rano sem dobil na glavo.

Takoj na to sem se odločil, dotično mesto natančneje ogledati, kjer je mina eksplodirala. Videl sem, kakšno jama je razrila v trda tla, da bi bil lahko konja zakopal v njo. Spoznal sem očitno, kako me je Bog čudežno obvaroval, da sem še ostal pri življenju. Na drobne kosce bi me lahko bilo raztrgalo. Tako je nekatere moje tovariše. Naj jim bo zemlja lahka! Niso se bali umreti za domovino. Večkrat sem že slišal, kako je bil že marsikateri čudežno obvarovan, ali jaz tega skoraj nisem prav verjel. Toda sedaj, ko sem to sam skusil, pa sem popolnoma prepričan, kako Marija čudežno obvaruje človeka, kateri se k njej zateka in se ji priporoča. Kadar sem bil zadaj za bojno črto, sem večkrat obiskal cerkev in se udeležil sv. maše ter se priporočal Begu in angelju varihu. Omenim še tudi, da so pri tej ofenzivi bili tukaj jako hudi boja. Polentar je mislil predreti našo bojno črto. Toda mi slovenski fantje vedno dobro branimo našo zemljo. Vsi napor in naskoki so bili krvavo odbiti in je imel sovražnik mnogo izgub.

## Laška granata in svinja.

Z južnega bojišča se poroča:

»Ob bojni črti se marsikaj doživi, sliši in vidi, kar se ne more in ne sme javno zapisati; so to dogodki, ki v človeku vzbujajo zdaj smeh, zdaj jok; tu se človeku nudi v resnici le »gola resnica«. V misli imam dogodek, ki se je vršil v jako žalostnih trenutkih, in vendar je povzročil mnogo smeha pri častnikih, vojaki in kmetih. Povem ga po resnici z navedbo kraja in dneva.

Bilo je dne 25. oktobra t. l. ob pol 11. predpoldne, ko so Lahi nenadoma začeli obstreljevati s topovi vas Levpo na Kanalskem. Vse je začelo bežati in vpiti, vojaki, možje, žene, otroci; iz vseh hiš so izganjali živino, zakaj rešetera poslopja so že pričela goreti. Tako je tudi cerkvenik, v kojega hišo je priletela granata in jo zažgala, priganjal svojo debelo svinjo izpred hiše in jo hotel spraviti v varen kraj, toda tej nesrečni živali se nikakor ni mudilo, tako da jo je moral cerkvenik prepustiti njeni negotovi usodi in sam zbežati v varno zavetje. Vse je gledalo iz varne daljave, kam se bo sedaj ta žival obrnila in kaj bo z njo. Marsikate remu so tekale slinice pri misli, zakaj se ni to v teh casih tako dragoceno žival pravočasno zaklalo in mirno použilo; pa sedaj ni bilo več časa za take požrešne misli. Granate so gosto priletevale, in vsak je nehote, dasi so žele in otroci vpili, gledal na vas, kaj bo z v njej edino živem ostalem bitju — s svinjo. Kar pade granata petdeset korakov daleč od živali; vsak je mislil, da bo sedaj obležala ali pa bežala. Ne, rasprotno. Mahnila jo je popolnoma mirnim in zdravim korakom proti od

granate skopani in se kadeči jami; ko to prevoha, se lepo mirno vleže vanjo. Dasi so bili trenutki skrajno resni in žalostni, vendar se je vsak smejal živali, ki je tako malo vpoštevala laško granato. Pa še ni konec prizora. Dvajset korakov od jame, kamor se je vlegla debeluharica, pade zopet druga granata in napravi novo se kadečo jama, daleč raznašajoč kamenje in železne drobce izstrelka. Vsak je bil prepričan, da je sedaj žival gotovo proč. Pa ne. V veliko začudenje vseh opazovalcev vstane zdrava iz jame in jo reže naravnost k novi jami, jo ovoha in se zopet vleže vanjo. Častniki in vojaki so noreli nad smešnim prizorom. Vsklikov: svinjska sreča ni manjkalo. Dasi so granate še vedno žvižgale v vas, je kmalu nato debela žival zdrava vstala iz jame in izginila med hišami v vasi. Kaj si je ta žival mislila ali ne mislila, ko se je vlegla v jame laških granat, to prepustim v rešitev študiranim ljudem; eno je bilo pa takoj na mestu gotovo: da s svojim obnašanjem nikakor ni povzdignila pri vojaki in kmetih čuta spoštovanja do laških granat. In to je tudi res; že prej ga ni bilo, sedaj pa še manj.

## Življenje na snežnikih.

Z italijanskega bojišča se nam piše:

Pred šestimi tedni, ko smo dospeli na te orjake, si pač nisem mislil, da mi bo mogoče tukaj dolgo živeti, kajti pretresel me je mraz, da sem šklepetal z zobmi, kot drdra na vel. petek. Toda že drugi dan sem opazil, da bo življenje na gorah dokaj zanimivo. Tukaj smo pred sovražnikom mnogo bolj na varnem, kot n. pr. v dolini. Pristop mu je na mnogih krajih nemogoč, tam pa, kjer bi se le s težavo priplazil k nam, stoje vojaki na straži, kateri bi ga, še predno bi se priplazil na vrh, kmalu poslali na oni svet.

Stanujemo v lesenih barakah, vzdanih v steno, kjer kurimo noč in dan in je torej precej toplo. Vode ni blizu, zato pa si jo napravljamo iz snega, katerega je več kot dosti. Vsako jutro gre nekaj mož z vrečami in lo. atami po snažni sneg, in ko ga nabašejo, ga nesejo kuharju rekoč: »Sedaj smo prinesli v mlin«, in pri takih besedah se črni kuhar vedno smeji. Tudi naš kuhar izgleda ravno tako, kot se čita v knjigi »Slov. fantje v Bosni in Hercegovini« o slugi Pipcu, ki kuha kavo in pripoveduje zgodbi o mori. Nekateri mu pravijo tudi Poljančev Cencek, ker ima kapo prežgano in mu gledajo črni lasje skozi ko tistemu dečku, ki ga je opisal Ksaver Meško.

Tudi drva napravljamo našemu kuharju in za našo barako in sicer sekamo pritlikavce, ker večjih dreves ni. Vsi vojaki radi delamo in skrbimo vsi za enega in eden za vse.

Kdo bi mislil, da pride človeku v vojski tudi na misel kepanje, in vendar je res; včasih se namreč tudi kepamo. Ko pa nas začne zebsti, gremo v barake ali pa v kuhinjo k »Pipcu«.

Od začelka smo imeli dosti dela, ko smo postavljali barake, pa vsak je delal z veseljem, ker je vedel, da bo potem pod stroho in na toplem.

Pozdrave!

Franc Bečan.

## Novi vpoklici v Italiji.

Italija je poklicala pod orožje novince vseh treh vrst letnika 1896 in vse črnovojniške zavezance letnikov 1892, 1893 in 1894, ki so bili pri prebiranju spoznani za sposobne za orožje.

## Naši zrakoplovci metali na Verono bombe.

V nedeljo zjutraj, dne 14. novembra so avstrijski zrakoplovci pripluli nad Verono in metali na mesto bombe. Od treh zrakoplovov, ki so krožili nad mestom, je vrgel vsak 5 do 6 bomb. Na trgu »Piazza d' erbe« je ravno bil tržni dan, ko je padla prva avstrijska bomba. Množica je preplašena bežala s trga. Ena sama bomba je usmrtila 18 ljudi. Kakor pravijo italijanska poročila, je mrtvih 30, težko ranjenih 29, lahko ranjenih pa 19 oseb. Bombe so porušile tudi nekaj hiš. (Mesto Verona leži v Gornji Italiji, južno od Južne Tirolske.)

»Velikanska italijanska zmaga.«

List »Athina« prinaša s Krfa brzojavko, po kateri so italijanske vojne ladje, ki so se nahajale

kraj otoka, zapazile ponoči, kako se jim približujejo črne pike. Jasno jim je bilo takoj, da je poskus s strani avstrijskih torpedovk in podmorskih čolnov, da napadejo italijanske ladje. Raditega so Italijani takoj začeli ljuto streljati iz vseh svojih topov. Angleško in francosko brodovje je prihitelo preplašenim Italijanom na pomoč in tako je trajala bitka vso noč. Ker pa sovražno topništvo ni nič odgovarjalo, so se premaknile italijanske ladje in izvedele, da so se borile z veliko množino naplavljenih drv iz reke Avosa.

## Zopet dve italijanski ladji potopljene.

V zadnji številki »Slov. Gosp.« smo med najnovejšimi vestmi poročali o potopu italijanske ladje »Ancona«. V Italiji je radi potopitve te ladje nastalo grozno razburjenje, ker nihče ni pričakoval, da bi naši podmorski čolni tudi na južno-zahodni strani Italije prežali na italijansko brodovje. Poroča se, da je bilo od 496 potnikov, ki so se nahajali na »Anconi«, rešenih le 340. Italijanski mornarji so baje pehali uboge potnike proč od rešilnih čolnov in so skušali naprej rešiti svoje življenje. Več rešilnih čolnov pa sploh niso spustili v morje.

Iz Rima se dne 13. novembra poroča: Dne 9. novembra je potopil avstrijski podmorski čoln italijanski parnik »Firenze«, ki je plul proti Port Saidu. 96 mož posadke in 27 potnikov je bilo rešenih, ostali so utonili. »Firenze« je bila se le 1. 1914 zgrajena. Na njej so se vozili sami bogataši.

Dne 14. t. m. pa poročajo iz Rima: Italijanski parnik »Bosnia« je bil pri otoku Gavdo (južno od Krčete) od avstrijskega podmorskega čolna potopljen. Moštvo in potniki so se rešili v čolne.

## Ruska sodba o armadi nadvojvoda Evgena.

Vojaški kritik moskovskega »Ruskega Slova« polkovnik V. Mihajlovski piše, da so Italijani že opustili svoje sanje o vojaškem izprehodu v Avstrijo in na Ogrsko. Izjava: »Hrabrih čet nadvojvoda Evgena ne premaga celo podvojena sila Italijanov.«

## Avstrijsko-srbsko bojišče.

Naša armada stoji sedaj v Srbiji ako vzamemo zračno črto, kakih 170 km južno od Belgrada ob črti Uvac-Javor-Raska-Babica Kuršumlj. Pri Kuršumljah se spajata naša in bolgarska bojna črta. Radi deževja, snega in blata je naša armada zadnje dni le polagoma napredovala.

Vedno bolj se bliža trenutek, ko se bo srbska armada morala spustiti z nami v boj ali pa zbežati v albanske in črnogorske gore. Kaj se bo zgodilo, o tem se veliko ugiba, kar je znamenje, da nihče ne ve nič gotovega. Naša armada je pripravljena, da se srbska armada na lastni zemlji še postavi v bran. Tako je za nas vsako presenečenje izključeno.

Ali še vojvoda Putnik poveljuje srbski armadi, kje se nahaja kralj Peter, o tem se tudi ne da nič gotovega izvedeti.

## Splošno umikanje srbske armade v Albanijo.

Iz Lugana se dne 12. novembra poroča: Splošno umikanje srbske armade v Albanijo se vrši v smeri proti Skadru in Draču.

## Kam bo šla srbska vlada.

Francoski ministrski predsednik Briand je izjavil, da Srbija ne bo prosila za poseben mir. Ako bo srbska vlada morala zapustiti lastno deželo, bo iskala gostoljubnosti pri Italijanih.

## Črnogorski kralj Nikita nevarno bolan.

Iz Lugana se dne 12. novembra poroča: Črnogorski prestolonaslednik Danilo je bil brzojavno poklican iz južne Francije, kjer se je zdravil, v Cetinje, ker je njegov oče, kralj Nikita ki že nekaj tednov ni prav zdrav, tako nevarno zbolel, da se je bati najhujšega.